

TYRESÖ KOMMUN
Socialförvaltningen

2016-04-14
Dnr. 2016/SN 0021-009

Stockholm 5 april

Till:
Kommunstyrelsens ledamöter och ersättare
Socialnämndens ledamöter och ersättare
Kommundirektör
Socialchef
Personaldirektör

Kompetens och kvalitet i den sociala barn- och ungdomsvården

Akademikerförbundet SSR är djupt oroat över de förslag som förs fram från olika håll om dispens från krav på socionomexamen för arbete med myndighetsutövning inom den sociala barn- och ungdomsvården. Vi vill med det här brevet berätta om våra erfarenheter och om några av våra förslag för att säkra kvalitén i verksamheten. Som det förbund som organiserar så väl 7 av 10 socialsekreterare som flertalet chefer på alla nivåer inom socialtjänsten är det viktigt för oss att ha en dialog med kommunalt ansvariga som du.

Svårt att rekrytera socionomer?

Akademikerförbundet SSR och Svensk chefsförening har gjort undersökningar som visar att det, med få undantag, finns generella problem med hög arbetsbelastning, hög personalomsättning och få möjligheter till yrkes- och karriärutveckling. Tillsammans med fälsatta löner har detta lett till att socionomer flyr socialtjänstens myndighetsutövning. Rekryteringsproblemen beror alltså inte på att det är brist på socionomer utan på att kommuner, i konkurrens med andra arbetsgivare, inte lyckas attrahera och behålla socionomer i den sociala barn- och ungdomsvården.

Behörighetsregleringen

Sedan 1 juli 2014 krävs socionomexamen eller liknande för att arbeta med myndighetsutövning av barn och unga. För de som saknar socionomexamen och som redan var anställda när lagen trädde i kraft ges möjligheten att komplettera sin utbildning fram till 1 juli 2019. Bakgrunden till ett specifikt krav på socionomexamen var regeringens bedömning att socionomutbildningen är den utbildning som bäst motsvarar kraven och ger den bästa grunden för kvalificerat socialt arbete. Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, driver nu aktivt frågan om dispens från kravet på socionomexamen. I stället ska det räcka med att kommunerna anställer personal "med lämplig kompetens och erfarenhet". Det ser vi allvarligt på.

Med behörighetsregleringen togs ett viktigt steg för att hållbart och långsiktigt säkra kvalitet och utveckling i den sociala barn- och ungdomsvården. Ett tydligt utbildningskrav motiverades med att arbetet med barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa är ett av socialtjänstens svåraste uppdrag. Regeringen skrev därför i propositionen att det var särskilt viktigt att handläggarna som utför arbetsuppgifter inom den sociala barn- och ungdomsvården har hög kompetens och god erfarenhet. De barn och föräldrar som har kontakt med socialtjänsten måste kunna känna sig säkra på att de personer de möter har rätt utbildning för uppdraget. Sänkta utbildningskrav skulle innebära en drastisk sänkning av kvalitet, rättssäkerhet i myndighetsutövningen och är inte heller någon lösning på de arbetsmiljöproblem som har lett till, och fortfarande leder till, höga sjukskrivningstal och personalflykt. Vi vet att många kommuner, i motsats till SKL, tycker att behörighetsregleringen är viktig och i stället har ambitionen att ta sitt arbetsgivaransvar för att kunna rekrytera socionomer. Vi kan också se att de kommuner

Akademikerförbundet SSR
Box 128 00, 112 96 Stockholm
08-617 44 00
kansli@akademssr.se
www.akademssr.se

SSR Direkt
Frågor om anställning och arbetsliv
08-617 44 71
ssrdirekt@akademssr.se

Medlemsservice
Frågor om medlemskap och avgifter
08-617 44 70
medlem@akademssr.se

som bestämmer sig för att leva upp till kompetenskraven har lättare både att rekrytera och behålla sin personal.

Attraktiva arbetsplatser

För att kunna rekrytera socionomer måste kommunerna erbjuda attraktiva arbetsplatser och som facklig organisation är vi självfallet beredda att samverka för att hitta lösningar. Men redan nu kan vi konstatera att det handlar om att socionomerna måste ha tillräckligt många kollegor, erbjudas en strukturerad introduktion, ha tillräckligt med administrativt stöd, närvarande chef samt möjlighet att vidareutvecklas inom sin profession. Till det kommer att lönerna måste sättas i paritet med kompetens, ansvar och erfarenhet och lönestrukturen måste erbjuda en god löneutveckling.

Cheferna å sin sida behöver ha mandat, resurser och verktyg för att behålla, utveckla och stärka medarbetarna så att alla delar av verksamheten kan bedrivas på ett långsiktigt hållbart sätt och skapa goda resultat för brukarna. I arbetet med detta krävs bland annat ett gediget stöd från specialister inom HR.

Specialistsocionom

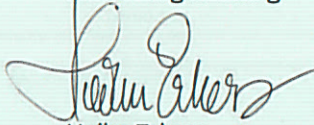
Kvalitet och verksamhetsutveckling i en så komplex verksamhet som den sociala barn- och ungdomsvården ställer också krav på arbetsgivaren att premiera erfarenhet och erbjuda möjligheter till professionsutveckling. Ett konkret sätt att göra det är att inrätta tjänster som specialistsocionom. En specialistsocionom är tänkt att vara ett stöd för chefer och handläggare i särskilt komplicerade ärenden. Förbundet har redan inlett ett utvecklingsarbete med ett 15-tal intresserade kommuner som infört eller är intresserade av att inrätta tjänster som specialistsocionom. Vi förbereder en studie tillsammans med Ersta Sköndals högskola för att undersöka hur specialistsocionomen påverkar arbetsmiljön i organisationen och hur tjänsten bidrar till högre kvalitet i verksamheten. Är den kommun som du arbetar/är förtroendevald i, intresserad av att delta i utvecklingsarbetet får ni gärna höra av er!

Auktoriserad socionom

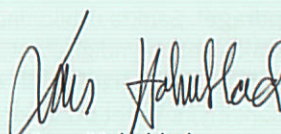
Som ett sätt att stärka socionomerna i deras yrkesroll samt utveckla det sociala arbetet har Akademikerförbundet SSR:s förbundsstyrelse beslutat att alla socionomer ska kunna ansöka om socionomauktorisering utan kostnad under 2016. Nämnden för socionomauktorisering har sedan 1998 auktoriserat ca 4000 socionomer. Den står som garant för att en auktoriserad socionom har formell teoretisk kompetens, praktisk erfarenhet och är lämplig att arbeta som socionom med klienter. Socionomen förbinder sig också till att följa förbundets Etik för socialt arbete - en etisk kod för socialarbetare. För dig som arbetsgivare innebär auktoriseringen att du har ett intyg på socionomens erfarenhet och personliga lämplighet. För socionomen styrks kompetensen och yrkesrollen blir tydligare. För medborgarna ger auktoriseringen en ökad trygghet i att den de möter har utbildning och personlig lämplighet för det jobb hen gör.

Avslutningsvis så är det vår bestämda uppfattning att det är möjligt att vända utvecklingen till att gå i en positiv riktning. Vi hoppas att vi med det här brevet förmedlat att det finns välutbildade socionomer att rekrytera om arbetsgivare erbjuder rätt förutsättningar. Som det fackförbund som organiserar merparten av Sveriges socionomer är vi intresserade av att medverka i det här förändringsarbetet.

Med vänlig hälsning

Heike Erkers
Förbundsordförande

Lars Holmblad
Förbundsdirektör